

Šie "Architekto profesijos etiniai principai" paruošti Lietuvos architektų sąjungos, patvirtinti LAS Tarybos 2000 m. balandžio mėn. 12 d. posėdžio nutarimu, protokolo Nr. R 00/3

TVIRTINU
Lietuvos architektų sąjungos
valdybos pirmininkas

(V. J. Dičius)

ARCHITEKTO PROFESIJOS ETINIAI PRINCIPAI

Socialinių ir profesinių grupių veiklą ir sąveiką reguliuoja įstatymai, priimti visuomeninėje, sudarytoje iš lygių prieš įstatymą individų. Kai kurios socialinės ir profesinės grupės be to laikosi papildomų elgesio principų.

Architektai, sudarantys profesinę grupę, nelygu kokį atlieka darbą, kokias užima pareigas, yra LAS nariai ar ne, visuomenės gerovės labui laikosi profesinės etikos principų.

Kiekvienas įgijęs architekto profesiją, turi būti susipažinęs su šiais etikos principais ir jų laikytis.

LAS sieks, kad kiekvienas architektas laikytųsi šių principų; jų pažeidimų konkrečius atvejus, reikalui esant, svarstytų atitinkamos LAS Etikos komisijos.

Šis architekto etikos principų dokumentas bus nuolat tobulinamas, atsižvelgiant į visuomenės poreikius ir įstatymų raidą.

I. ARCHITEKTO ĮSIPAREIGOJIMAI VISUOMENEI IR VALSTYBEI

1. Profesinėje veikloje architektui priimtinos įvairios žmonių pažiūros, jei jos neprieštarauja visuotinai priimtoms bendravimo normoms.
2. Architektas gerbia, saugo ir globoja gamtinę aplinką, tautos istorinį palikimą – materialųjį tautos kultūros pagrindą.
3. Būdami skirtingų gabumų ir dirbdami skirtingą darbą, architektai savo jėgas, žinias, talentą ir patyrimą skiria ir visuomenės labui.
4. Architektas savo darbu ir asmeniniu pavyzdžiu didina visuomenės supratimą apie architektūrą, pagarbą jai.

II. ARCHITEKTO ĮSIPAREIGOJIMAI PROFESIJAI

1. Tik gerai suvokdamas savo profesijos prigimtį ir paskirtį, architektas gali išsiugdyti atsakomybės jausmą. Profesijos autoriteto palaikymas – pagrindinis architekto elgesio principas.
2. Architekto darbas susijęs su kitų specialistų veikla. Architektas siekia kuo optimaliau su jais bendradarbiauti galutinio rezultato labui.
3. Projektas ir pastatytas objektas sudaro architektūrinės kūrybos vienetą. Architektas privalo suprasti, kad jo bendradarbiai padeda jam įgyvendinti jo kūrybinį sumanymą, todėl jų indėlis, žinios ir patyrimas privalo būti pripažinti ir deramai įvertinti.

4. Architekto pareiga – nuolat tobulėti profesinėje srityje, gilinti žinias ir profesinį patyrimą.
5. Architektas turi būti dėmesingas ir geranoriškas kolegoms, ypač pradedantiems savo kūrybinį kelią.
6. Architektas privalo atsisakyti veiklos, žalingos architektūrai ir architekto profesijai.

III. ARCHITEKTAS IR JO DARBAS

1. Darbe, naudodamasis savo žiniomis, talentu ir meistriškumu, architektas siekia geriausių rezultatų.
2. Architektas gina savo profesinę nuomonę, jeigu darbas prieštarauja jo profesinėms pažiūroms, architektas turi teisę jo atsisakyti.
3. Architektas privalo užbaigti kiekvieną darbą (į darbo sąvoką įeina ir autorinė priežiūra).
4. Architektas neturi imtis darbo, kliudančio žmonių gerovei ir neatitinkančio jo profesinių nuostatų.

IV. ARCHITEKTO ĮSIPAREIGOJIMAI KOLEGOMS.

1. Architektas su pagarba ir geranoriškai žiūri į savo kolegų darbus, pasilikdamas asmenišką nuomonės teisę.
2. Architektas darbo santykiuose turintis aukštesnį statusą, privalo būti doras ir bešališkas kolegų atžvilgiu, turi teikti pirmenybę architektūrai ir tų, kurie ją kuria, naudai.
3. Architektas privalo būti lojalus aukštesnio statuso architektui tol, kol tai neprieštarauja architektūros, žmogaus ar visuomenės gerovei.
4. Architektas negali vienu metu būti projekto autorius ir turėti įgaliojimus jam oficialiai tvirtinti ar jį priimti.
5. Architektas privalo gerbti tiek gyvų, tiek ir mirusių kolegų autorines teises, nepriklausomai nuo laiko ir aplinkybių, kuriomis kūrinys buvo sukurtas.
6. Architektui, dirbančiam urbanistinio ir architektūrinio projektavimo darbu, neleistina:
 - 6.1. imtis darbo, kuris buvo pradėtas ir nebaigtas kito gyvo architekto, be pastarojo žinios;
 - 6.2. perimti užduotį, kuri tuo metu yra atliekama kito architekto, jei tai prieštarauja priimtoms taisyklėms;
 - 6.3. imtis darbo, keičiančio ar papildančio pastatą, suprojektuotą kito gyvo architekto, be pastarojo sutikimo.
7. Architektas savo moksliniuose darbuose, rašomose knygose bei skelbiamuose straipsniuose, viešai panaudodamas kitų autorių mintis, grafinę medžiagą privalo nurodyti publikacijų šaltinius bei autorius.
8. Architektas, perimantis kito architekto pradėtą autorinį darbą, kai pastarasis negali jo įgyvendinti, dėl susiklosčiusių aplinkybių, privalo pripažinti pirmąjį autorių ir jo indėlį.
9. Architektas visada privalo ginti kito architekto autorines teises, nepriklausomai nuo to, ar jis yra LAS narys ar ne.